

Els estudiants de nou ingrés: una radiografia des de la psicologia de l'educació

Eduard Martí

Departament de Psicologia evolutiva i de l'educació

Facultat de Psicologia

El punt de partida: crèdits ECTS

(Bolonya, Praga, Berlín, Graz)

“Una mesura acadèmica que representa la quantitat de treball *de l'alumne*”

- enfocament basat en l'aprenentatge i no en l'ensenyament

- L'aprenentatge sempre està vinculat a unes pràctiques docents
- El repte: canviar les pràctiques docents per promoure una altra manera d'aprendre

Un cert consens sobre el punt d'arribada

APRENTATGE AUTÒNOM

Aprendre a aprendre (resolució de problemes, habilitats metacognitives)

Aprendre a automotivar-se

Aprendre a ser crítics

1. Quin és el punt de partida?

2. ¿Com aconseguir que els alumnes s'aproximin a aquests objectius?

APRENDRE A APRENDRE

Els alumnes de nou ingrés tenen una llarga història com aprenents
- contextos informals i contextos escolars

Quina idea s'han forjat sobre el que és “aprendre”?

Dades d'estudis: més del 60% d'alumnes de primer any tenen una concepció reproductiva (aprendre és copiar o reproduir les informacions)

- centració sobre els resultats (coneixements) i no sobre els processos (competències)
- importància de la memorització i de la reproducció de les idees transmises pel professor
- poca importància atorgada a habilitats metacognitives (presa de consciència sobre el propi aprenentatge i autorregulació)

Com afavorir un canvi de concepció per part dels professors?

- Treballar a classe l'adquisició d'habilitats metacognitives (i no només l'adquisició de coneixements propis de la matèria)
- Modificar les pràctiques avaluatives: de pràctiques centrades al reconeixement i definició a pràctiques que avaluen la explicació i l'argumentació

La motivació, motor del aprenentatge

El cercle viciós sobre la motivació

La importància de les expectatives i dels coneixements previs

- * canvi de percepció de l'ensenyament universitari:
de beneficiaris a consumidors
- * desajusts entre les idees dels alumnes sobre la disciplina i
els continguts docents

Amb quins processos motivacionals s'identifiquen els alumnes de primer any ? (estudi amb 114 estudiants de 1er any psicologia de la UAM,)

- No complicar-se la vida (més del 40%)
- Por al fracàs, lluïment, afavorir la autoestima: aprox. 20%
- Motivació per aprendre (menys del 10%)

Com afavorir processos motivacionals intrínsecs?

Punt de partida: els processos motivacionals no són característiques inamovibles i estables

- * Donar sentit als aprenentatges partint de les idees dels alumnes
- * Afavorir formes d'avaluació que ajudin als alumnes a autorregular-se
- * Aconseguir un cert equilibri entre las dos tipus d'estratègies argumentatives que utilitzem els professors a classe (Cross, 2000):
 - * Estratègies de distanciament (ordres, menció d'autoritat, etc.)
 - * Estratègies d'aproximació (identificació amb el grup, pressuposició de coneixements compartits, enunciats dubitatius, sentit del humor, etc.)

Aprendre a ser crítics

Importància de un pensament que permeti

- reflexionar de forma independent
- adaptar-se als múltiples canvis de la societat
- prendre decisions basades en l'avaluació de la informació

Necessitat de desenvolupar habilitats argumentatives

Resultats d'un estudi amb 60 alumnes de 2n de magisteri i de 1r de Psicologia de la Universitat de La Laguna (redacció d'un text sobre el medi ambient per convèncer als seus companys)

* 60%: presenten una estructura formal senzilla (sense aportar restriccions del postura pròpia i sense utilitzar contraarguments) i una coherència pobra (sense elaborar i confrontar punts de vistes alternatius)

* millors resultats en las habilitats de persuasió (adoptar la perspectiva del lector i/o de punts de vista contraris)

Com afavorir les habilitats argumentatives?

- Potenciar el perspectivisme conceptual: l'existència de punts de vista diferents sobre continguts acadèmics i científics

Afavorir l' anàlisi de situacions complexes (anàlisi de casos)

- Importància del treball en petits grups

Conclusions

Els reptes d'un aprenentatge "distribuit"

- La fragmentació del coneixement (importància de la coordinació entre professors, assignatures)
- Fonts de coneixement poc controlats (importància dels criteris de selecció de la informació)
- Buscar formes diverses d'avaluació dels coneixements